

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**ПОЛТАВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ ІМЕНІ М. В. ОСТРОГРАДСЬКОГО
КАФЕДРА МЕТОДИКИ ЗМІСТУ ОСВІТИ**

«ЯКІСТЬ ОСВІТИ: ЗМІНИ ЗАРАДИ ПРОГРЕСУ»

ЗБІРНИК

матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

19 жовтня 2021 року

(електронне видання)

Київ – 2021

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту післядипломної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 6 від 16 грудня 2021 року)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Войцехівський М. Ф., директор Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент;

Івашньова С. В., заступниця директора з наукової роботи Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка;

Кочерга О. В., заступник директора з навчально-методичної роботи Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент;

Меленець Л. І., завідувачка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук;

Гончаренко А. М., доцентка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка;

Дятленко Н. М., доцентка кафедри дошкільної та початкової освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Базиль Людмила Олександрівна, докторка педагогічних наук, доцентка, вчена секретарка Інституту професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України.

Кошіль Оксана Петрівна, завідувачка шкільним відділенням фахового коледжу «Універсум», викладачка Циклової комісії з педагогічної освіти, кандидатка педагогічних наук.

Якість освіти: зміни заради прогресу: збірник матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 19 жовтня 2021 р. / Автори та упорядники: М. Войцехівський, С. Івашньова, О. Кочерга, Л. Меленець, А. Гончаренко, Н. Дятленко. (Електронне видання). Київ. ІПО КУБГ, 2021. 213 с.

До збірника ввійшли тези та статті учасників IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Якість освіти: зміни заради прогресу». У роботах розглянуті питання компетентнісного підходу та якості освіти: ціннісна основа, міждисциплінарність, перспективність; перших результатів, знахідок, проблем Нової української школи; пошуку шляхів підвищення якості дошкільної освіти: український та світовий досвід; варіативності змісту та форм розвитку професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти; психолого-педагогічного дизайну інклюзивного простору освітнього процесу.

Збірник адресовано науково-педагогічним, науковим працівникам, докторантам, аспірантам, студентам, педагогам-практикам і всім, хто цікавиться питанням розвитку освіти, її якістю та якістю освітньої діяльності.

УДК 37:005.6

*За зміст публікацій, достовірність інформації, цитат, покликань на джерела літератури
відповідальність несуть автори.*

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
----------------	---

1. Компетентнісний підхід та якість освіти: ціннісна основа, міждисциплінарність, перспективність

<i>Журба Катерина Олександрівна Педагогічні умови виховання смисложиттєвих цінностей у підлітків в умовах євроінтеграційного поступу України.....</i>	<i>7</i>
<i>Заводна Леся Михайлівна Новотвори, виникнення яких зумовлено модернізаційними процесами в освіті України.....</i>	<i>9</i>
<i>Левицька Оксана Михайлівна Міждисциплінарний підхід у навчанні (на прикладі Міжнародної освітньої програми Destination Imagination).....</i>	<i>13</i>
<i>Лемеш Юлія Вячеславівна Компетентнісний підхід та якість освіти: ціннісна основа, міждисциплінарність, перспективність на уроках іноземної мови.....</i>	<i>16</i>
<i>Меленець Людмила Іванівна Застосування полікритеріального підходу при оцінюванні якості дошкільної освіти.....</i>	<i>18</i>
<i>Міср Тетяна Іванівна Компетентнісний підхід в умовах глобалізаційних викликів та інтенсифікації інформаційних потоків.....</i>	<i>21</i>
<i>Стрельніков Віктор Юрійович Компетентнісний підхід до моніторингу якості системи підготовки менеджерів освіти.....</i>	<i>24</i>
<i>Сударева Галина Федорівна Базове нормативно-правове забезпечення особистісно орієнтованої освіти України XXI століття.....</i>	<i>28</i>
<i>Тараймович Наталя Борисівна Сутність, специфіка й структура професійної компетентності вчителя математики.....</i>	<i>31</i>

2. Нова українська школа: перші результати, знахідки, проблеми

<i>Байназарова Олена Олександрівна Концепція «Нова українська школа» як основа для розробки стратегії розвитку загальної середньої освіти в об'єднаній територіальній громаді.....</i>	<i>34</i>
<i>Біла Ольга Вікторівна Робота зі словами в 1-му класі на уроках навчання грамоти в технології «Щоденні 5».....</i>	<i>37</i>
<i>Говоруха Людмила Петрівна Особливості навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках у початковій школі.....</i>	<i>39</i>
<i>Гурин Наталія Анатоліївна Використання проєктної діяльності на уроках у початковій школі.....</i>	<i>42</i>
<i>Демидова Ганна Олександрівна Критичне мислення, як засіб розвитку творчих здібностей молодших школярів.....</i>	<i>45</i>
<i>Дрок Наталія Ярославівна Формування здоров'язберезувальної компетентності в учнів на уроках фізичної культури.....</i>	<i>47</i>

Дудар Лілія Миколаївна <i>Важливість LEGO для навчання в новій українській школі.....</i>	52
Зарченко Дарія Володимирівна <i>Проблема формування медіаграмотності школярів у змісті початкової освіти та шкільній практиці.....</i>	55
Зеленяк Наталя Миколаївна <i>Виховання цінностей у молодших школярів під час освітнього процесу.....</i>	57
Ковальська Тетяна Григорівна <i>Інтерактивні методи в активному навчанні учнів початкової школи.....</i>	61
Колесник Лілія Вікторівна <i>Розвиток логічного мислення на уроках математики у початковій школі.....</i>	63
Колодезєва Світлана Леонідівна <i>Використання інноваційних технологій навчання як засіб формування освітньо-розвивального середовища початкової школи.....</i>	66
Кондратова Вікторія Вадимівна <i>Розвиток творчих здібностей учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» в умовах реформування початкової освіти.....</i>	69
Кравчук Лариса Володимирівна <i>Компетентнісний підхід до навчання – засаднича ідея Нової української школи.....</i>	73
Лесюк Людмила Степанівна <i>Мандрівка на планету емоцій з учнями початкової школи.....</i>	76
Лоскутова Наталія Ігорівна <i>З досвіду розвитку інформаційної компетентності учнів на уроках інформатики та математики.....</i>	79
Мартін Аліна Миколаївна <i>Формування природознавчої компетентності в учнів молодшого шкільного віку.....</i>	82
Нечасна Таїсія Володимирівна <i>Теоретичні аспекти організації екологічного виховання в 1-му класі.....</i>	85
Семеній Наталія Олегівна <i>Актуальні проблеми сімейної педагогіки в контексті Нової української школи.....</i>	87
Содоль Ірина Василівна <i>Ігрові технології як засіб формування позитивної мотивації учнів.....</i>	90
Тарапака Наталія Володимирівна <i>Шляхи формування творчої активності молодших школярів в умовах Нової української школи.....</i>	94
Тіхонова Наталія Георгіївна, Агеєнко Ольга Сергіївна <i>Розкриття творчого потенціалу молодших школярів у системі розвивального навчання в умовах Нової української школи.....</i>	97
Цибульська Світлана Михайлівна <i>Виховання в учнів початкової школи патріотичних почуттів.....</i>	102
Чернецька Олена Георгіївна <i>Формування пізнавальної активності молодших школярів на уроках математики.....</i>	105

Черпак Юрій Васильович *Вплив ігрових прийомів на якість проведення уроків фізичної культури в 1-4 класах*.....110

Шопіна Марина Олександрівна *Діагностика та подолання девіантної поведінки молодшого школяра*.....112

3. Шляхи підвищення якості дошкільної освіти: український та світовий досвід

Братанова Леся Василівна, Ніжнік Олена Іванівна *Створення в закладі дошкільної освіти безпечних, доступних та нешкідливих умов розвитку, виховання, навчання дітей та праці*.....115

Гагаріна Наталія Павлівна, Скуренко Світлана Леонідівна *Якісна дошкільна освіта як запорука успішного розвитку дитини*.....117

Демченко Юлія Миколаївна *Розвиток математичних здібностей дитини як мета дошкільної математичної підготовки*.....122

Котелянець Наталка Валеріївна *Розвиток дослідницької активності дітей старшого дошкільного віку в процесі експериментування*.....127

Кошіль Оксана Петрівна *Особливості реалізації середовищного підходу в дошкільній освіті*.....132

Новоселецька Ірина Едуардівна *Спектр впливу музичного мистецтва на дітей дошкільного віку: український та світовий досвід*.....135

Пазюк Світлана Андріївна *Технології формування у дітей дошкільного віку екологічно доцільної поведінки й діяльності в природі*.....137

4. Варіативність змісту та форм розвитку професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти

Абрамович Тетяна Вікторівна *Розвиток професійної компетентності соціального педагога в системі післядипломної освіти*.....141

Бабак Ірина Миколаївна *Вчимося на практиці: використання віршованих матеріалів з німецької мови для проведення мовленнєвих зарядок у 5-6 класах*.....145

Вердібекова Христина Арсенівна *Реалізація професійного усного мовлення майбутніх фахівців у світлі професійно-орієнтованих концепцій*.....148

Гетманець Іван Максимович *Формування менеджерської компетентності педагогічних кадрів. Практика України та США*.....150

Євчук Олена Миколаївна *Роль і місце професійної компетентності як показника професіоналізму сучасного вчителя-філолога*.....154

Лебедик Леся Вікторівна *Критерії якості підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи*.....156

Лях Дар'я Олегівна *Дослідницькі уміння вчителя початкової школи: основи розуміння суті феномена*.....161

Мазурок Мирослава Василівна <i>Розвиток професійної компетентності вчителя гуманітарного циклу у вимірах Нової української школи</i>	163
Полякова Олена Василівна <i>Сертифікація як механізм професійного зростання вчителів початкових класів в умовах якісних змін в освіті</i>	168
Семенець Лариса Петрівна <i>Самоосвітня діяльність та самореалізація вчителя як основні фактори розвитку його професійної компетентності</i>	170
Стадник Катерина Володимирівна <i>Теоретичні аспекти впливу пізнавальної активності та тематичної пізнавальної активності на розвиток учителя</i>	172
Тіхонова Наталія Георгіївна <i>Шляхи підвищення професійної компетентності педагога в роботі з батьками в умовах Нової української школи</i>	174
Третяк Ольга Петрівна <i>Професійна підготовка вчителів до виховання толерантності в учнів початкової школи</i>	178
Філіп Юлія Леонтіївна, Голєва Альона Олександрівна <i>Інфомедійна грамотність сучасного вчителя нової української школи</i>	182
Шкіренко Олена Віталіївна <i>Розвиток духовно-моральних цінностей вчителів в умовах післядипломної освіти</i>	185
Шостак Анастасія Богданівна <i>Процес становлення молодого вчителя в контексті формування компонентів професійної компетентності</i>	188

5. Інклюзивний простір освітнього процесу: психолого-педагогічний дизайн

Богомазова Лідія Валентинівна <i>Сенсорний розвиток дітей, які мають інтелектуальні порушення</i>	190
Войтко Валентина Володимирівна <i>Специфіка корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку в сучасних умовах</i>	194
Головченко Олена Олексіївна <i>Впровадження соціально-побутового орієнтування для дітей з особливими потребами на прикладі заняття з розділу «Харчування»</i>	197
Гончаренко Алла Миколаївна, Дятленко Наталія Михайлівна <i>Активні методи навчання у формуванні готовності педагогів дошкільної освіти до роботи в інклюзивних групах</i>	200
Кашуба Людмила Володимирівна <i>Корекційна спрямованість навчання в початковій школі в умовах інклюзії</i>	202
Кочерга Олександр Васильович <i>Рівновага в інклюзивному освітньому просторі: психофізіологічний аспект</i>	205
Пеценко Вікторія Олегівна <i>Питання гіпертонусу в дітей дошкільного віку: що має знати педагог</i>	209

- розширення кругозору, підвищення самостійності та творчості учнів;
- інтеграція набутих знань, навичок та вмінь в одне ціле та сприйняття засвоєного протягом усього навчання матеріалу як нерозривної єдності.

Міждисциплінарні теми та ситуації дають можливість для викладача іноземної мови оновити існуючий зміст навчання, дібрати більш широкий спектр соціальних ролей, мовного та мовленнєвого матеріалу для формування у учнів іншомовної комунікативної компетентності.

Підготовка заняття на основі міждисциплінарного підходу сприяє розвитку творчого мислення, розробці нових цікавих вправ, стимулює професійний ріст викладачів.

Сучасні зміни в освітній сфері спрямовані на поліпшення навчання іноземних мов на всіх етапах її засвоєння, тобто на різних ланках здобуття освіти: дошкільний та загальній освіті (початковій, середній та старшій школі). Дотримання принципу перспективності у навчанні на всіх ланках здобуття освіти – є сутністю існування цього принципу. Важливо встановити необхідний зв'язок та правильне співвідношення між частинами навчального предмету на різних ступенях його вивчення, тобто в послідовності, систематичності розташування матеріалу; в опорі на вивчене і на досягнутий учнями рівень розвитку; в перспективності вивчення матеріалу, в узгодженості ступенів і етапів навчально-виховної роботи.

Отже, головне завдання вчителя сьогодні – навчити творчо та плідно взаємодіяти з суспільством і в такий спосіб досягати статусу повноправних і компетентних громадян, послідовно та поетапно створювати умови для набуття учнями необхідних компетентностей.

Список використаних джерел:

1. Зимова І.А. Ключові компетентності як результативно -цільова основа компетентнісного підходу в освіті. Авторська версія. – М.: Дослідницький центр проблем якості підготовки якості фахівців, 2004.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика № загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої . – К.: Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Гусєва В. Проблеми наступності й безперервності освіти в початковій та середній школі: нотатки з досвіду [Текст] / В. Гусєва // Іноземні мови в сучасній школі: науково-методичний журнал. – 2012. № 1. С. 39-42.
4. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів за новим Державним стандартом початкової освіти, затвердженим Постановою КМУ від 21.02.2018 № 87.

ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІКРИТЕРІАЛЬНОГО ПІДХОДУ ПРИ ОЦІНЮВАННІ ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Меленець Людмила Іванівна, завідувачка кафедри дошкільної та початкової освіти ІПО Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидатка педагогічних наук

Анотація. *Коротко означено проблему оцінювання якості освіти та застосування полікритеріального підходу при оцінюванні якості дошкільної освіти.*

Ключові слова: *полікритеріальний підхід; монокритеріальний підхід; дошкільна освіта; якість освіти; оцінювання.*

Проблема якості освіти виявляється у протиріччі між сучасними потребами виробництва, економіки і суспільства та системою освіти, що не завжди та не в усьому відповідає цим потребам. Точніше кажучи, якість освіти не дозволяє ставити та вирішувати ті цілі розвитку, які необхідні сучасному суспільству. У деяких сферах спостерігається зниження якості освіти відносно минулого.

Для рішення цієї проблеми необхідне загальне усвідомлення важливості якості освіти, установлення причин його зниження або уповільненого росту, формування системи управління якістю в комплексі всіх її параметрів – спеціалізації функцій аналізу, планування та контролю, створення механізмів мотивування, диверсифікованості управлінської діяльності за критеріями якості.

Оцінювання ефективності будь-якого процесу чи явища потребує точних критеріїв. Кожна цілеспрямована система головною метою своєї діяльності ставить досягнення заздалегідь визначеного результату. Тому для оцінювання організаційної ефективності необхідна сукупність параметрів цієї ефективності, що відображають міру (ступінь) наближення процесу/явища до бажаного стану.

Сукупність параметрів ефективності дають змогу оцінити якість функціонування системи, шляхи вирішення проблеми та умови досягнення/недосягнення поставленої перед системою мети. Вони вказують, наскільки реальний стан системи відповідає уявленню про те, якою вона має бути у спроектованих умовах діяльності.

Залежно від кількості параметрів виокремлюють монокритеріальний і полікритеріальний підходи. При монокритеріальному підході оптимізують (максимізують чи мінімізують) один із параметрів ефективності (наприклад, результат діяльності). Відповідно при полікритеріальному підході здійснюють оптимізацію декількох параметрів ефективності. Така оптимізація передбачає, що деякі із визначених параметрів можуть бути на прийнятному рівні (не нижче певної величини), зате інші повинні прямувати до максимуму чи мінімуму (наприклад, максимально можливе забезпечення умов для ефективного розв'язання завдань).

Полікритеріальним підходом слід керуватися для підтримування усіх підсистем організації/закладу на такому рівні, який би забезпечував її життєдіяльність. Проте застосування цього підходу вимагає від керівників вміння чітко розмежовувати головні і другорядні чинники, які впливають на перебіг (стан) справ. Це необхідно для врахування важливості певного часткового критерію для забезпечення такого функціонування організації/закладу, яке б давало змогу досягти визначеної мети.

На думку науковців, при оцінюванні якості дошкільної освіти слід застосовувати полікритеріальний підхід, беручи до уваги низку критеріїв, зокрема:

- управління закладом дошкільної освіти, спрямоване на оптимальну організацію надання освітніх послуг, які задовольнили б запити батьків і держави;
- створення розвивального освітнього середовища, що забезпечує дитині гармонійний розвиток;
- організація освітнього процесу задля забезпечення умов для ефективного розв'язання освітніх завдань, що сприяють формування в дитини життєво необхідні навичок та базових якостей особистості;
- результат освітньої діяльності – рівень особистісних досягнень старшого дошкільника на порозі школи.

Усі названі критерії спрямовані на оцінювання внутрішнього середовища закладу дошкільної освіти.

Проте оцінювання організаційної ефективності закладу слід здійснювати з урахуванням і внутрішніх, і зовнішніх аспектів її діяльності (зовнішнє середовище може бути сприятливим і несприятливим для організації, тому необхідно говорити і про критерії ефективності національної економіки, що більшою мірою за умов її взаємодії зі світовою впливає на діяльність закладу). Однак здатність закладу впливати на стан зовнішнього середовища здебільшого не може бути чітко визначена, тому методологія оцінювання організаційної ефективності ґрунтується переважно на показниках внутрішньої ефективності.

Більшість науковців і практиків, які працюють у галузі освіти, вважають центральною проблемою реформування освіти саме підвищення її якості. Головним сьогодні є усвідомлення цієї проблеми, розуміння того, що таке якість освіти, чим вона визначається та від чого залежить, як її можна підвищити та чому з таким утрудненням просувається цей процес.

Міжнародною організацією зі стандартизації ІСО прийняте таке визначення якості: «Якість – сукупність характеристик об'єкта, що відносяться до його здатності задовольняти встановлені та передбачувані потреби». Якість розглядається не тільки як результат діяльності, а й як можливості його досягнення у вигляді внутрішнього потенціалу та зовнішніх умов, а також як процес формування характеристик.

Освіта, як і будь-який процес або результат діяльності людини, має визначену якість. Найбільш точним у концептуальному розумінні є таке визначення якості освіти. Якість освіти – це комплекс характеристик освітнього процесу, що визначають послідовне та практично ефективно формування компетентності та професійної свідомості. Тут можна виділити три групи характеристик: якість потенціалу досягнення мети освіти, якість процесу формування професіоналізму та якість результату освіти.

Якість потенціалу виражається в таких характеристиках, як якість мети освіти, якість освітнього стандарту, якість освітньої програми, якість матеріально-технічної бази освітнього процесу, якість викладацького складу, якість учнів, якість інформаційно-методичної бази.

Якість процесу формування професіоналізму – це якість технології освіти, контролю освітнього процесу, якість мотивації педагогічного складу на творчість та ефективність педагогічної роботи, якість ставлення дітей до освіти, інтенсивність освітнього процесу, управління освітою, методи презентації навчальних досягнень.

Якість результату освіти – розпізнавання та реалізація індивідуальних здібностей та особливостей, практичні навички та ін.

Якість освіти характеризує не тільки результат освітньої діяльності – властивості випускника закладу освіти, а й фактори формування цього результату, що залежить від мети освіти, змісту та методології, організації та технології. Усе це характеристики, на формування яких необхідно свідомо впливати, а отже, якими необхідно керувати. Освіта має потребу в системі управління якістю, що повинен мати кожний заклад освіти. Така система неможлива без сучасної, комплексної системи оцінки як якості освіти в цілому, так і всіх її складових окремо. Чим точніше побудована оцінка та повніше враховуються характеристики, тим більш успішним може бути управління якістю освіти.

Список використаних джерел:

1. Концепція якості освіти. URL: <https://ru.osvita.ua/school/method/1342/>
2. Критерії ефективності організаційної діяльності. URL: https://pidru4niki.com/1051020552462/menedzhment/kriteriyi_efektivnosti_organizatsiyn_oyi_diyalnosti.
3. Оцінювання якості освіти. URL: <https://emetodyst.mcfr.ua/659427>

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ ТА ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ

*Мієр Тетяна Іванівна, професорка кафедри
початкової освіти Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка,
докторка педагогічних наук, доцентка*

***Анотація.** У роботі тезисно представлено аналітику феноменів «компетентнісний підхід» та «компетентність», яку реалізовано в контексті сучасних напрацювань учених та з огляду на суспільний розвиток, який супроводжується широкою палітрою процесів, спричинених глобалізаційними викликами, інтенсифікації інформаційних потоків, які задіюють різні інформаційні простори (зокрема активний інформаційний простір, неактивний інформаційний простір майбутнього, неактивний інформаційний простір минулого), проявляються у значущих для подальшої реалізації компетентнісного підходу змінах (йдеться про зміну поглядів на людину, зміну моделі існування людини, а також про зміни в освіті).*

***Ключові слова:** компетентність; компетентнісний підхід; глобалізаційні виклики; інтенсифікація інформаційних потоків; зміни в освіті.*

Для характеристики компетентнісного підходу доцільно скористатися визначенням підходу як «способу завдання стратегічного напрямку, який будучи вихідним теоретичним положенням, скеровує певний процес» [5, с. 39]. Оскільки в сучасній дидактиці розроблено значну кількість підходів (серед яких і компетентнісний підхід), у трактуванні змісту підходу виокремлюється:

«1) загальне – це перша частина змісту трактування, що є спільною для всіх підходів – спосіб завдання стратегічного напрямку, який будучи вихідним теоретичним положенням організації освіти, скеровує освітній процес на...;

2) часткове – це друга частина змісту трактування, за якою ідентифікується той чи інший підхід в освіті або підхід до організації навчання, іншими словами зміст, який додається до першої частини трактування після слова «на»» [5, с. 39].

Отже, компетентнісний підхід – спосіб завдання стратегічного напрямку, який будучи вихідним теоретичним положенням організації освіти, скеровує освітній процес на формування компетентності як складного особистісного психічного утворення, яке в динаміці свого розвитку створює умови для активності й самостійності в діях та діяльності, що здійснюються в змінених умовах.

У статті 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про освіту» терміном «компетентність» позначено «динамічну комбінацію знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [6].

Контент-аналіз цього визначення підводить до розмірковувань про компетентність як складне психічне особистісне утворення, що об'єднує в собі